

GARBA

GAR

G

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

GARBA

A

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

GARBA

A

recull de notes breus

SOBRE EDUCAR I ENSENYAR

JOSEP MARIA SOLÀ

No és pas evident que educar i ensenyar signifiquin el mateix i hagin de ser executats per la mateixa persona i, com que tot el que sembla evident amaga alguna cosa que no ho és en absolut (*Valéry dixit*), vegem de què es tracta, fet i fet.

Educació correspon a la família (als pares, per entendre'ns): els pares són els únics i veritables educadors dels seus fills —vet aquí una “carrera”, la de ser pares, per a la qual no hi ha ni estudis, ni facultats ni postgraus—; per tant, és tasca dels pares educar els seus fills en els valors fonamentals, o sigui: el respecte (per als altres i per a l'entorn vital en què viuen i vivim); la tolerància (tothom té dret a ser com és), l'empatia (la capacitat de posar-se en la pell dels altres) i l'honestat (que només pot ser apresada en la confiança i en la sinceritat). Ser un noi o una noia ben educat és un mèrit dels pares i no pas de l'escola.

D'altra banda, ensenyar correspon als mestres i als professors, i aquí sí que som a l'escola i a l'institut (i també a la universitat, si ho extremem). Ensenyar vol dir transmetre una sèrie de coneixements bàsics (de llengua, d'història, de matemàtiques: “aprendre a llegir i a escriure”, per resumir-ho molt) amb els quals el noi o la noia ha de poder

actuar amb una certa autonomia, esperit crític i civisme (aquest darrer comença amb l'educació dels pares, no ho oblidem) per anar pel món. Per això les sigles ESO volen dir Ensenyament Secundari Obligatori i no pas una altra cosa: l'educació primària i fonamental és la que correspon als pares, ja ho hem dit. La tasca de mestre o ensenyant tampoc no és fàcil: ensenyar no és tan sols saber. Ensenyar és saber dues vegades (Jorge Wagensberg afirma que qui no és capaç d'ensenyar els fonaments de la teoria de la relativitat, en cinquanta minuts, en una classe d'adolescents de 15 anys, és que no sap la teoria de la relativitat).

Hi ha un sol camí de direcció única que és aquest: família-carrer-passadís-aula (els dos primers són competència exclusiva dels pares; els dos darrers són competència dels mestres-professors). És evident que dins aquest laberint que conté aquestes quatre fites esmentades s'hi produeixen multitud de problemes, interferències, interconnexions i drames, i també és evident que pares i mestres haurien d'actuar i comunicar-se íntimament i sempre en la mateixa direcció. Però cal no oblidar mai qui posseeix, autènticament, els dos termes d'aquesta equació: educar és dels pares i ensenyar és dels mestres. I si hem de triar quin dels dos és més important, aviat està fet: l'educació és primordial perquè sense ella no hi ha cap ensenyament possible.

Els drames comencen quan els pares dimiteixen de la seva única i principal tasca d'educadors dels seus fills i creuen que l'educació és una tasca que correspon a l'escola i a l'institut. Llavors és quan el pessimisme s'ensenyoreix dels ensenyants i aquests es troben en un carreró sense sortida, submergits en la seva condició d'humiliats i ofesos que arrosseguen de fa massa temps: és quan els ensenyants pensen, amb tota la raó, que més que pertànyer al departament d'Ensenyament, pertanyen al de Benestar Social. Tota una sèrie d'evidències que cal aclarir, de tant en tant.